

Abstract (Resumé čj.)

Dílčích cílů a podotázek diplomové práce s názvem „Právní následky dohod narušujících hospodářskou soutěž“ je několik; postupně jsou rozpracovány do jednotlivých kapitol. Vymezení základních pojmů jsou věnovány první tři části, jádro práce se pak nachází v části čtvrté a páté.

V první části se věnuji obecně hospodářské soutěži. Přesná definice hospodářské soutěže chybí, v praxi se pak používá hlavně pojetí ekonomické. Jedná se o proces velmi dynamický, který, jak ukazuje historický vývoj, potřebuje pro své účinné fungování nejen zajištění základních práv a svobod, ale také pevný rámec právních pravidel.

Tyto hranice jsou nastaveny prostřednictvím soutěžního práva, což je odvětví zasahující do více právních oborů, spojující v sobě normy veřejnoprávní i soukromoprávní. Předmětem mé práce je pouze ta část soutěžního práva, která se věnuje ochraně hospodářské soutěže před jejím narušením zakázanými dohodami. Co se týče platné právní úpravy, je třeba zkoumat prameny práva i v kontextu našeho členství v Evropské unii, díky kterému se i na území České republiky přímo aplikují evropská soutěžní pravidla.

Třetí část se zabývá hmotněprávní úpravou zakázaných dohod. Zajímavým pohledem je srovnání jednotlivých kvalifikačních prvků a jejich koncepce vzhledem k rozhodovací praxi ÚOHS a Komise. Byť se setkáváme s více či méně podstatnými teoretickými rozdíly, odborná veřejnost se shoduje, že tato nejednota nečiní problémy díky dostatečně eurokonformnímu výkladu používaného českým soutěžním úřadem. Generální klauzule stanovující zákaz dohod, rozhodnutí sdružení podniků a jednání ve vzájemné shodě je následně doplněna i demonstrativním výčtem nejčastěji se vyskytujících typů dohod. Kapitulu uzavírá stručný popis výjimek, na jejichž základě je možné jinak protiprávní jednání ospravedlnit.

Podstata mé práce je ve čtvrté části, která se zabývá prostředky ochrany při narušení hospodářské soutěže. Jde o situaci, kdy již došlo k jejímu narušení a je třeba na to adekvátním způsobem zareagovat. K této reakci jsou oprávněny soutěžní orgány, tedy speciální správní úřady (Komise a Úřad pro ochranu hospodářské soutěže), které tak činí ve veřejném zájmu. Nicméně o ochranu mohou žádat před civilními soudy i jednotlivé podniky či spotřebitelé, jež byli tímto jednáním poškozeni, a prostřednictvím soukromoprávní žaloby tak hájit své osobní zájmy. Ačkoli je tento druhý postup stále ještě málo využívaný a bude trvat ještě hodně dlouho, než se z něho stane rovnocenný partner, začíná se soukromoprávnímu prosazování věnovat nemalá pozornost. Nejnebezpečnější protisoutěžní jednání ve formě tvrdých kartelových dohod může být postiženo i v rámci trestního řízení. Kromě výhod v podobě individuální trestní odpovědnosti konkrétních osob jsou však namítány i nedostatky této úpravy, jako například

roztříštěnost pravomocí mezi další orgány státní správy, které v současnosti nemají dostatečné znalosti a zkušenosti.

Jelikož neexistuje jeden stoprocentně účinný nástroj v boji proti narušování hospodářské soutěže, musí se hledat stále nové cesty, jak zajistit efektivní prosazování soutěžního práva. K prostředkům, v nichž je spatřována budoucnost při odhalování a postihu zakázaných dohod, patří například i program shovívavosti a institut narovnání. Přestože jejich využívání je spojeno s určitými riziky, praxe ukazuje, že jejich funkce se skutečně naplňuje, a ony tak přispívají nezanedbatelným způsobem k ochraně hospodářské soutěže.